

บทบรรณาธิการ

คำถาม คดีที่มีการชี้สองสถาน จำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การจะต้องยื่นก่อนวันชี้สองสถานไม่น้อยกว่าเจ็ดวันหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๔๒/๒๕๕๕ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ ก่อนศาลชั้นต้นนัดชี้สองสถานวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓ ถือว่าจำเลยทั้งสองได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำให้การก่อนวันชี้สองสถาน ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘๐ แล้ว ส่วนคำร้องขอให้หมายเรียกบุคคลภายนอกเข้ามาเป็นจำเลยรวม จำเลยทั้งสองยื่นในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓ พร้อมกับคำร้องขอแก้ไขคำให้การ ถือได้ว่าเป็นการยื่นพร้อมกับคำให้การชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๗ (๓)

คำถาม ฎีกาที่ไม่ขัดแย้ง หากผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาได้ จะถือเป็นฎีกาที่ชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๔๒/๒๕๕๕ ฎีกาของโจทก์มิได้ระบุให้แจ้งชัดว่าคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค ๙ ในส่วนใดมีข้อวินิจฉัยผิดพลาดคลาดเคลื่อนอย่างไรและที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร จึงเป็นฎีกาที่ไม่ขัดแย้ง แม้ผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นจะรับรองว่ามีเหตุสมควรที่โจทก์จะฎีกา ศาลฎีกาก็ไม่อาจรับฎีกาของโจทก์ไว้พิจารณาพิพากษาได้ เพราะต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง

คำถาม การนำพยานบุคคลมาสืบว่าไม่ได้รับเงินตามสัญญาจ้างของที่ระบุให้ถือว่าเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมด้วย ต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๑๐๙/๒๕๕๕ แม้โจทก์มีพยานเอกสารสัญญาจ้างของที่ระบุให้ถือว่าเป็นหลักฐานการกู้ยืมด้วยมาแสดงต่อศาล อันเป็นกรณีกฎหมายบังคับให้ต้องมีพยานเอกสารมาแสดง ห้ามมิให้นำสืบพยานบุคคลเพื่อเพิ่มเติมข้อเท็จจริงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในเอกสาร ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ (ข) ก็ตาม แต่การที่จำเลยนำสืบพยานบุคคลให้เห็นว่าจำเลยนำที่ดินมาทำสัญญาและจดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ค่าบริการและค่าใช้จ่ายของ ส. ที่ไปทำงานต่างประเทศไว้แก่โจทก์ตามที่ตัวแทนบริษัทจัดหางานเป็นผู้แนะนำโดยจำเลยไม่ได้รับมอบเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท เป็นการนำสืบถึงที่มาของการทำสัญญาจำนองและเป็นหนี้ที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากจำเลยไม่ได้เป็นผู้กู้ยืมเงินไปจากโจทก์ จึงสามารถนำสืบได้ไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคท้าย

คำถาม จำเลยให้การต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุม แต่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องเพราะเห็นว่าเป็นฟ้องซ้ำ โจทก์อุทธรณ์ว่าฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำ จำเลยแก้อุทธรณ์ว่าฟ้องโจทก์เป็นฟ้องซ้ำ หากศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าฟ้องโจทก์ไม่เป็นฟ้องซ้ำ จำเลยจะฎีกาว่าฟ้องโจทก์เคลือบคลุมได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๕-๓๑๑๖/๒๕๕๐ จำเลยที่ ๒ ให้การต่อสู้ว่าฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นฟ้องเคลือบคลุม แต่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสองเพราะเห็นว่าฟ้องของโจทก์ทั้งสองเป็นฟ้องชัดต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีไม่จำต้องอุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้น แต่เมื่อโจทก์ทั้งสองอุทธรณ์ว่าฟ้องของโจทก์ทั้งสองไม่เป็นฟ้องชัด จำเลยที่ ๒ มีสิทธิที่จะยกประเด็นเรื่องฟ้องของโจทก์ทั้งสองเป็นฟ้องเคลือบคลุมขึ้นแก้อุทธรณ์เพื่อให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัย แต่จำเลยที่ ๒ คงแก้อุทธรณ์เฉพาะปัญหาว่า ฟ้องของโจทก์ทั้งสองเป็นฟ้องชัดหรือไม่เท่านั้น จำเลยที่ ๒ หาได้ยกปัญหาเรื่องฟ้องของโจทก์เป็นฟ้องเคลือบคลุมขึ้นแก้อุทธรณ์ด้วยไม่ ดังนั้น ปัญหาว่าฟ้องของโจทก์ทั้งสองเป็นฟ้องเคลือบคลุมหรือไม่ จึงไม่ใช่ปัญหาที่ได้ยกขึ้นว่ากล่าวมาแล้วโดยชอบในชั้นอุทธรณ์ ต้องห้ามมิให้ฎีกาตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ วรรคหนึ่ง

คดีอาญานหมายเลขแดงที่ ๙๒๐๑/๒๕๔๒ นั้น จำเลยที่ ๒ ให้การปฏิเสธศาลมีคำสั่งให้โจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีใหม่ และมีคำพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ที่ให้การรับสารภาพว่ากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ของโจทก์ทั้งสอง โดยมีคำพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ คืบหรือใช้ราคาทรัพย์แก่โจทก์ทั้งสอง ส่วนคดีอาญานหมายเลขแดงที่ ๑๔๔๗/๒๕๔๓ นั้น ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๒ ฐานรับของโจรทรัพย์รวม ๔ รายการ และมีคำสั่งให้คืนทรัพย์ทั้ง ๔ รายการแก่โจทก์ที่ ๒ โดยคดีอาญาทั้งสองเรื่องดังกล่าวไม่มีประเด็นว่า จำเลยที่ ๒ ได้รวมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ หรือไม่ ซึ่งในการฟ้องคดีนี้ โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า จำเลยที่ ๒ ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ในการรับเอาทรัพย์ของโจทก์ทั้งสองไว้และโจทก์ที่ ๒ ได้รับทรัพย์คืนจากจำเลยที่ ๒ แล้ว ๔ รายการ คือ ทรัพย์ตามบัญชีทรัพย์อันดับที่ ๒๐, ๒๔, ๒๕ และ ๒๖ รวมเป็นเงิน ๘,๗๐๐ บาท ส่วนทรัพย์ตามบัญชีทรัพย์อันดับที่ ๑๗ ได้รับคืนเฉพาะองค์พระส่วนทองคำที่ลอกไปยังไม่ได้คืน โจทก์ทั้งสองฟ้องเรียกให้จำเลยที่ ๒ คืบหรือใช้ราคาทรัพย์จำนวนอื่น ๆ นอกจากทรัพย์ ๔ รายการพร้อมองค์พระดังกล่าว ซึ่งศาลในคดีอาญาทั้งสองคดีดังกล่าวยังมีคำพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ คืบหรือใช้ราคาทรัพย์ดังกล่าวแก่โจทก์ทั้งสองฟ้องโจทก์ทั้งสองคดีนี้บางประเด็นจึงไม่เป็นฟ้องชัด

คำถาม การร้องขอรับชำระหนี้จำนองตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๔๙ หากผู้ร้องเป็นเจ้าของนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ผู้ร้องมีหน้าที่นำสืบว่า จำเลยเป็นหนี้ผู้ร้องและจำนองที่ดินพิพาทเป็นประกันการชำระหนี้ตามคำร้องอีกหรือไม่

ผู้ร้องขอรับชำระหนี้จำนอง ไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนคำร้องศาลถือว่าผู้ร้องไม่นำพยานหลักฐานมาสืบสั่งยกคำร้อง (มิได้สั่งจำหน่ายคดี) ชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๓/๒๕๕๑ คำพิพากษาย่อมมีผลผูกพันคู่ความในกระบวนการพิจารณาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่งเท่านั้น ไม่ผูกพันบุคคลภายนอก เว้นแต่จะเข้าช้อยกเว้นของกฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕ เมื่อเจ้าหนี้ผู้นำยึดคือโจทก์ในคดีนี้เป็น

บุคคลภายนอกในคดีที่ผู้ร้องเป็นเจ้าของคดีตามคำพิพากษา ผู้ร้องจึงหาอาจอ้างคำพิพากษาคดีดังกล่าว เพื่อให้คดีนี้ต้องถือตามได้ไม่ ผู้ร้องมีหน้าที่นำสืบตามข้ออ้างในคำร้องว่า จำเลยทั้งสองเป็นหนี้ผู้ร้อง และจำนองที่ดินพิพาทเป็นประกันการชำระหนี้ตามคำร้องนั้นโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ศาลชั้นต้น ไม่อาจออกคำสั่งอนุญาตตามคำร้องของผู้ร้องโดยไม่ต้องไต่สวนก่อน

กรณีที่จะเป็นการขาดนัดพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๐ ต้องเป็นกรณีที่โจทก์หรือจำเลยที่ได้ยื่นคำให้การไว้ไม่มาศาลในวันสืบพยาน ซึ่งวันสืบพยานดังกล่าว ต้องเป็นวันสืบพยานในประเด็นข้อพิพาทแห่งคดี การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอรับชำระหนี้จากการขายทอด ตลาดทรัพย์สินจำนวนก่อนเจ้าหนี้รายอื่นและขอเฉลี่ยทรัพย์สิน ผู้ร้องจึงมีหน้าที่ต้องนำพยานหลักฐานเข้าสืบ เพื่อสนับสนุนข้ออ้างของตนตามคำร้องในวันนัดไต่สวน ซึ่งมีใช่เป็นการสืบพยานในประเด็นข้อพิพาท แห่งคดี จึงไม่อาจนำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการพิจารณาโดยขาดนัดที่ศาลจะต้องจำหน่ายคดี ตามมาตรา ๒๐๒ มาบังคับใช้ เมื่อผู้ร้องไม่มาศาลในวันนัดไต่สวนคำร้อง การที่ศาลชั้นต้นฟังว่าผู้ร้อง ไม่นำพยานหลักฐานมาสืบ และสั่งยกคำร้องจึงชอบแล้ว

คำถาม จำเลยได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแล้ว ไม่ได้คัดค้านว่าศาลชั้นต้นไม่มีเขต อำนาจที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา จนศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว จะยกเหตุการณ์กระเบียบดังกล่าวขึ้นว่า ในชั้นอุทธรณ์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๒๑/๒๕๕๐ คู่ความฝ่ายที่เสียหายจากการดำเนินกระบวนการพิจารณา ที่ผิดระเบียบอาจยกกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้นขึ้นว่ากล่าวได้ในเวลาใด ๆ ก่อนศาลมีคำพิพากษา แต่ต้องไม่ช้ากว่าแปดวันนับแต่วันที่คู่ความฝ่ายนั้นได้ทราบข้อความหรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้อ อ้างนั้น แต่ทั้งนี้คู่ความฝ่ายนั้นต้องมีได้ดำเนินการอันใดขึ้นใหม่หลังจากได้ทราบเรื่องผิดระเบียบแล้ว หรือมิได้ให้สัตยาบันแก่การผิดระเบียบนั้นตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๗ เมื่อโจทก์ยื่นคำฟ้องต่อศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นให้ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยทั้งสามแล้ว จำเลยทั้งสามทราบถึงการฟ้องแล้ว ไม่ได้คัดค้านว่า ศาลชั้นต้นไม่มีเขตอำนาจที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา กลับยินยอมให้ศาลชั้นต้น ดำเนินกระบวนการพิจารณา โดยสืบพยานโจทก์และให้จำเลยทั้งสามอ้างตนเข้าเบิกความ จนกระทั่ง ทั้งสองฝ่ายแถลงหมดพยานและศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว เท่ากับจำเลยทั้งสามยอมปฏิบัติตาม ที่ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้น อันเป็นการให้สัตยาบันแก่การผิดระเบียบแล้ว จำเลยทั้งสามจึงยกการผิดระเบียบดังกล่าวขึ้นมาในชั้นอุทธรณ์ไม่ได้

คำถาม คดีก่อนอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์จะถือว่าศาลมีคำพิพากษาเสร็จ เด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้วหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๒๕/๒๕๒๒ โจทก์ฟ้องไม่ระบุสถานที่เกิดเหตุศาลยกฟ้องยอมเห็น ได้ในตัวเองว่า การกระทำผิดของจำเลยที่โจทก์อ้างในฟ้องไม่แน่ชัดว่าจำเลยกระทำความผิดสถานที่ใด ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว โจทก์ฟ้องใหม่ไม่ได้ แม้โจทก์ฟ้องก่อน ครบกำหนดอายุอุทธรณ์ก็ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะฟ้องใหม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๑๖/๒๕๒๕ โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสามฐานทำร้ายร่างกายและศาลชั้นต้นพิพากษาไปแล้ว ต่อมาผู้เสียหายถึงแก่ความตาย โจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสามฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาอีกไม่ได้ แม้คดีแรกอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ก็ตามเพราะต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔) นอกจากนี้ยังมีฎีกาที่ ๖๗๑/๒๔๔๓, ๒๐๑๙/๒๔๙๒, ๖๗๗๐/๒๕๔๖ วินิจฉัยเช่นกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๗๓/๒๕๓๒ ผู้เสียหายเคยเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยในการกระทำความผิดเดียวกันกับคดีนี้จนศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง แม้คดีดังกล่าวจะอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ก็ถือได้ว่าความผิดของจำเลยซึ่งได้ฟ้องนั้นได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้ว สิทธิของพนักงานอัยการโจทก์ที่จะนำคดีอาญาฟ้องจำเลยในความผิดเกี่ยวกับเช็คพิพาทรายเดียวกันกับคดีก่อน จึงระงับกันไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๑๕๒/๒๕๓๗ ปุ๋ยเคมีปลอมที่จำเลยผลิตในคดีก่อนกับคดีนี้จำนวนเดียวกัน วันเวลาที่จำเลยขายปุ๋ยเคมีปลอมอยู่ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน และผู้ที่ซื้อปุ๋ยเคมีปลอมจากจำเลยก็เป็นบุคคลคนเดียวกัน คือ ผู้เสียหายในคดีนี้ ถือได้ว่าการกระทำความผิดของจำเลยฐานขายปุ๋ยเคมีปลอมตามฟ้องในคดีก่อนตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.๒๕๑๘ มาตรา ๓๐, ๓๒, ๖๒, ๖๓, ๗๑, ๗๒ กับการกระทำความผิดของจำเลยฐานฉ้อโกงโดยการหลอกลวงขายปุ๋ยเคมีปลอมให้ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๔๑ ตามฟ้องในคดีนี้ เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ดังนั้น เมื่อศาลชั้นต้นได้พิพากษาลงโทษจำเลยฐานขายปุ๋ยเคมีปลอมตามฟ้องในคดีก่อนแล้ว แม้คดีนั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ก็ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์ในคดีนี้เป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๗๑/๒๕๕๓ ตามฟ้องของโจทก์ ในคดีนี้และคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๒๔๙๕/๒๕๕๑ หมายเลขแดงที่ อ.๓๕๗๑/๒๕๕๑ เป็นเรื่องที่โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เวลากลางวัน จำเลยเสนอ จำหน่าย และมีไว้เพื่อจำหน่ายสินค้าเสียยี่ห้อลาคอสท์ ที่เป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมของผู้เสียหาย เหตุเกิดที่ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งทั้งสองคดีตามที่โจทก์ฟ้องเป็นการกระทำในเรื่องเดียวกัน เกิดขึ้นในเวลา สถานที่ และกระทำต่อผู้เสียหายรายเดียวกัน จึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเดียวกัน เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางมีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๒๔๙๕/๒๕๕๑ หมายเลขแดงที่ อ.๓๕๗๑/๒๕๕๑ ก่อนคดีนี้แล้ว ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องที่ศาลได้มีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งได้ฟ้องแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระงับไปตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศฯ มาตรา ๒๖ ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๓๙ (๔)

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ